

ÖĞRENCİ ALGILARINA GÖRE İDEAL BİR ÖĞRETİM ELEMANINDA BULUNMASI GEREKEN ÖZELLİKLER

Salih Zeki GENÇ*

Özet

Araştırmanın temel amacı, öğrenci algılarına göre ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikleri belirlemektir. Araştırmada, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalının 4. sınıfında öğrenim gören (Normal ve İkinci öğretim) 400 öğrenci örneklem grubuna alınmıştır.

Veri toplamak için araştırmacı tarafından hazırlanan anket kullanılmıştır. Anket yoluyla elde edilen veriler, frekans, yüzde ve t testi kullanılarak analiz edilmiş ve tablolaştırılarak yorumlanmıştır. Sonuçta, öğrenci algılarına göre, ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikleri öğrencilerin farklı tercih (öncelik) sırasında ve farklı yüzdeler oranlarında belirttikleri, ilk üç sırayı öğretmenliğin üç temel ayağı olan alan bilgisi, mesleki formasyon ve genel kültür ile ilgili özellikleri, yani eğitim-öğretimle ilgili özellikleri tercih ettikleri ortaya çıkmıştır. Diğer taraftan, ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özelliklerin öğrencilerin cinsiyetlerine ve öğrenim şekillerine göre farklılaşmadığı bulunmuştur.

Anahtar Sözcükler: Öğretim elemanı, öğrenci, eğitim

Problem

Günümüzde, her alanda görülen bilgi patlaması bu bilgilerin özellikle genç nesillere kazandırılmasını tesadüflere bırakılmayacak kadar önemli hale getirmiştir. Genel olarak bireylerde davranış değişikliğini amaçlayan ve hayat boyu devam eden eğitimin planlı ve programlı bir şekilde verilmesi için, eğitim sistemlerinde farklı öğretim kademeleri (ilköğretim, orta öğretim, yüksek öğretim) oluşturulmuş ve yüksek öğretim kademesi de örgün eğitim sürecinin son basamağı olarak sistemde yerini almıştır.

Yükseköğretim kurumları; üniversiteler ile yüksek teknoloji enstitüleri ve bunların bünyesinde yer alan fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuarlar, meslek yüksekokulları ile uygulama ve araştırma merkezlerinden oluşmaktadır.

1982 Anayasası, yüksek öğretim kurumlarına, “Çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek”, “bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak” “ülkeye ve insanlığa hizmet etmek” gibi görevler yüklemiştir (Kaya, 1984, 248). Yükseköğretim denilince akla öncelikle üniversiteler gelmektedir. Üniversiteler; bilimsel özerkliğe ve kamu tü-

* Yrd. Doç. Dr.; Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği ABD Öğretim Üyesi

◆ Salih Zeki Genç

zel kişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan; fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yükseköğretim kurumu olarak adlandırılmaktadır. Bu yönüyle, dünyada olduğu gibi, Türkiye’de de üniversitenin gerçekte iç içe geçmiş iki temel görevi olduğu görülmektedir. Bunlar yukarıda da belirtildiği gibi, ülkenin ihtiyacı olan dallarda ve sayıda insan gücü yetiştirmek; toplumun yerel ve ulusal ölçüde üretim ve yaşam standartlarının yükselmesine katkıda bulunmak ve belirlenen hedefler çerçevesinde toplumsal gereksinimlerden hareketle bilimsel araştırmalar yapmaktır (Korkut, 1999, 280). Bu durumda, “çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek” ilkesine dayalı olarak üniversite öğretim elemanlarının en önemli görevlerinden birisinin “öğretme” olduğu karşımıza çıkmaktadır.

Hangi düzeyde olursa olsun öğretme, öğrenmeyi sağlamak üzere koşullar oluşturma; öğrenmeyi destekleme; öğrenmeyi kılavuzlama faaliyetidir. O hâlde, bu günün öğretmeni (öğretim elemanı) sadece bilgi aktarıcı ya da taklit edilecek bir model değil, etkili öğrenmenin çok çeşitli yollarla meydana geldiğini; farklı öğrencilerin farklı öğrenme yollarını tercih ettiğini; birey olarak öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alındığında öğrenmenin gerçekleştiğini bilen ve öğretme-öğrenme ortamlarını, bu özellikleri dikkate alarak düzenleyen ve öğrenmeye rehberlik eden kişidir. Diğer taraftan, yukarıda da belirtildiği gibi hangi yaklaşım kullanılırsa kullanılsın “öğretme”nin sadece sanat değil bir de teknik yanı vardır. Oysa ülkemizde üniversite öğretim elemanlarının büyük çoğunluğu, teknik özellikleri de olan bu “öğretme” becerilerini usta-çırak ilişkisi ile öğrenmektedirler. Bu durumda üniversite öğretim elemanlarının, nitelikli bir biçimde yetiştirilmeleri gerekmektedir. Çünkü, öğretim elemanları, ülkenin ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücünü yetiştirme işinde en etkili öğelerden biridir ve etkili ve verimli öğrenmeyi sağlayabildikleri ölçüde söz konusu işlevlerini yerine getirebilirler (Senemoğlu, 1994, 208-212).

Belirlenen hedefler çerçevesinde toplumsal gereksinimlerden hareketle bilimsel araştırmalar yapmak da, üniversitelerin ikinci görevidir. Günümüz dünyasında ülkelerin gelişmişlikleri bilim ve teknoloji alanında ulaştıkları düzeyler ile ölçülmektedir. Bilgiyi araştıran, bulan ve aktaran olan üniversiteler; ekonomik, sosyal, kültürel ve teknolojik gelişmeler açısından istenilen seviyeye ulaşılmasında en temel kurumlardır.

Sonuç olarak, geleneksel boyutuyla üniversiteler eğitim-öğretim ve araştırma olmak üzere iki yönlü işlevi olan kurumlardır; eğitim-öğretim ve araştırma da öğrenci, akademik kadro ve fiziksel altyapı üçgeninde şekillenmektedir.

Üniversitelerin birinci görevi olan nitelikli insan gücü yetiştirme, eğitim-öğretim faaliyetiyle gerçekleştirilmektedir. Eğitim-öğretim faaliyeti, özellikle de öğretim belirli bir mekanda, belirli bir zamanda ve belirli bir öğretici gözetiminde gerçekleştirilen bir süreçtir. Dolayısıyla bu süreçte öğretim elemanı-öğrenci ilişkileri önemli bir yer tutmaktadır.

Üniversite eğitimi gençlere yapılmaktadır. Gençler artık çocuk değildir ve ortaöğretim gençliğinden çok değişik özelliklere sahiptir. Üniversitedeki bir çok elemanın, gençlerin psikolojik ve sosyolojik özelliklerine dikkat etmediği veya kendini buna göre ayarlamadığı ve buradan bir çok problemlerin ortaya çıktığı görülmektedir. Gençler ya çocuk gibi görülmekte ve eski eğitimin yanlışları olan alay ve hakaretlere

Öğrenci Algılarına Göre İdeal Bir Öğretim Elemanında Bulunması Gereken Özellikler ◆

maruz kalmakta, ya da gençler genç veya yetişkin olarak görülmekte ve onlara “pedagojik ilişki” den yakın ilişkiler kurulmakta, bunlar sağlıklı götürülemediği için de sınıf ve kurum içinde problemlere neden olmaktadır(Ergün; 2001: 190). Oysa bu sürecin nitelikli bir şekilde yürütülebilmesi öğretim elemanı öğrenci iletişiminin sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilebilmesiyle mümkündür. Çünkü, öğrenciler öğretmenlerinden (öğretim elemanlarından) söz ederlerken onların sadece ders vermeyle ilgili, alan bilgisi, mesleki formasyon, genel kültür özelliklerinden değil, demokratik olma, hoş görümlü ve kibar olma, eleştirilere açık olma, ideolojik davranmama gibi kişisel özelliklerinden de fazlasıyla bahsederler.

Mahiroğlu da bu konuda, öğrenciler, öğretmenlerini değerlendirirken öğretim yöntemleri, başarıyı ölçmede adalet, öğrenci ile ilgilenme, konu ile ilgi ve öğretmeni başkaları ile karşılaştırmada en iyi yargıçlardır. Diğer taraftan, açıklık, anlaşılabilirlik, konuyu bilme, derse hazırlık ve dersin organizasyonu, öğretmede isteklilik ve öğretmen-öğrenci uyumu öğrenciler tarafından “üstün” öğretim elemanının özelliği olarak kabul edilmektedir (Mahiroğlu, 1998, 74-75) şeklinde görüş ileri sürmektedir.

Tüm bunlara dayalı olarak, “öğretme” işinin önderi olan, ancak öğretme faaliyeti dışında da görev ve sorumlulukları bulunan öğretim elemanlarının özelliklerinin neler olduğunun ortaya konulması önem arz etmektedir. Bu noktada, öğrenci algılarına göre ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikleri belirlemek bu araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın temel amacı, öğrenci algılarına göre ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikleri belirlemektir. Bu temel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Öğrenci algılarına göre ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler ile ilgili dağılım nasıldır?
2. Öğrenci algılarına göre ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler öğrencilerin cinsiyetlerine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Öğrenci algılarına göre ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler öğrencilerin öğrenim şekillerine göre (Normal ve İkinci öğretim) farklılaşmakta mıdır?

Sayıtlar

1. Örnekleme alınan öğrencilerin ankete verdikleri cevapların ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikleri yansıttığı,
2. Uzman görüşleri alınarak hazırlanan ölçme aracının araştırma kapsamındaki alt problemleri ortaya koyabileceği,
3. Görüşlerine başvuru öğrencilerin ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler ile ilgili samimi cevaplar verdikleri varsayılmaktadır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma,

1. 2003-2004 öğretim yılında Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği ABD. da öğrenim gören (Normal ve İkinci öğretim) 400 öğrenci ile,

◆ Salih Zeki Genç

2. Kazım Karabekir Eğitim Fakültesinin İlköğretim Bölümüne bağlı Sınıf Öğretmenliği, Anabilim Dalı ile,
3. Öğretim elemanında bulunması gereken özellikleri içeren, ankette yer alan 23 madde (özellik) ile sınırlı tutulmuştur.

Yöntem

Evren:

Araştırmanın evrenini Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören (Örgün ve İkinci öğretim) öğrenciler oluşturmaktadır.

Örneklem:

Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören 4 sınıf (Örgün ve İkinci öğretim) öğrencilerinin tamamına (425 öğrenci) anket uygulanmıştır. Anketi yanlış ya da eksik cevaplayanların çıkarılmasıyla 400 öğrenci örnekleme alınmıştır. (Bkz. Tablo I)

Tablo 1: Öğrencilerin Cinsiyet ve Öğrenim Şekline (Normal-İkinci) Göre Dağılımları

		f	%
Cinsiyet	Erkek	216	54.0
	Kız	184	46.0
	Toplam	400	100.0
Öğrenim Şekli	Örgün Öğretim	215	53.7
	İkinci Öğretim	185	46.3
	Toplam	400	100.0

Verilerin Toplanması:

Bu çalışmada verileri toplamak için öncelikle 200 öğrenciden ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özelliklerin neler olduğuyla ilgili bir kompozisyon (düz yazı) yazmaları istenmiştir. Daha sonra, araştırmacı tarafından bu yazılar okunmuş, ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler maddeler halinde ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. İlk olarak 50 ifade belirlenmiştir. Bu süreçte, birbirine yakın veya birbirini kapsayan ifadeler ayrıştırılmış ve ortaya çıkan veriler ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler olarak ifade edilmiştir. Elde edilen ifadeler alan uzmanları ve Türk dili uzmanlarıyla da görüşülerek maddeleştirilmiş ve ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler ile ilgili 23 ifadeye bir anket hazırlanmıştır. En son olarak da, hazırlanan ankette yer alan 23 ifadeyi öğrencilerin önem sıralarına göre 1'den 23'e doğru sıralamaları istenmiştir.

Verilerin Analizi:

Anket yoluyla toplanan veriler, bilgisayarda SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Bu analizde;

1. Örneklem katılan öğrencilerin ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler ile ilgili dağılımını belirlemek üzere her bir seçenekle ilgili öncelik sırası ve yüzdeleri (%) bulunmuştur.

Öğrenci Algılarına Göre İdeal Bir Öğretim Elemanında Bulunması Gereken Özellikler ◆

2. Öğrenci algılarına göre ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler ile öğrencilerin cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığı, ortalamalar arasındaki farkın test edilmesinde kullanılan "t testi" ile yoklanmıştır.

3. Öğrenci algılarına göre öğretim elemanlarında bulunması gereken özellikler ile öğrencilerin öğrenim şekli (Örgün ve İkinci öğretim) arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığı, ortalamalar arasındaki farkın test edilmesinde kullanılan "t testi" ile yoklanmıştır.

Bulgular ve Yorumlar

Araştırmada elde edilen bulgular aşağıda üç kategoride ortaya konulmuştur.

1. İdeal Bir Öğretim Elemanında Bulunması Gereken Özelliklerle İlgili Bulgular:

Tablo II. Öğrenci Algılarına Göre İdeal Bir Öğretim Elemanında Bulunması Gereken Özelliklerle İlgili Tercih Sıraları ve Katılım Yüzdelerine Yönelik Dağılım:

İdeal Bir Öğretim Elemanında Bulunması Gereken Özellikler	Tercih Sırası	Katılım Yüzdesi
Alan bilgisine sahip olmalı	1	29.0
Mesleki formasyonu tam olmalı, derse ve konuya uygun metot, teknik seçebilmeli ve derse, konuya ait araç-gereç kullanabilmeli	2	21.5
Genel kültür bilgisine sahip olmalı	3	15.8
Eleştirilere açık olmalı	4	9.3
Empati kurmalı	5	7.5
İdeolojik görüşleri ve cinsiyetleri ne olursa olsun öğrencilere eşit davranmalı	6	7.8
Sınıf ortamına kendi ideolojisini, dünya görüşünü taşımamalı	7	7.3
Türkçe'yi iyi kullanmalı, ses tonunu ayarlamalı ve jest ve mimikleri kullanmalı	8	7.0
Sınıf ortamında demokratik olmalı	9	9.5
Derste öğrencileri söz hakkı vermeli	10	7.0
Müfredata körü körüne bağlı kalmamalı (bir kitabı açıp onu aynen okuyarak ders işlememeli)	11	7.0
Öğrencileri derse motive etmeli	12	8.5
Öğrencileri ezberci bir anlayış yerine araştırmacılığa yönlendirmeli	13	7.0
Öğrenci çalışmalarını (ödev, proje vb.) değerlendirmeli ve bu değerlendirmede objektif olmalı	14	13.0
Öğrenciyi eleştirel düşünmeye sevk etmeli	15	8.0
Alanıyla ilgili gelişmeleri takip edebilmeli	16	6.5
Sınavlarda öğrenciden ne işlediyse onu istemeli	17	10.3
Öğrenciyi notla tehdit etmemeli	18	6.3
Lider ve yönetici olmalı	19	8.3
Hoşgörülü ve kibar olmalı	20	7.0
Derse zamanında girip çıkmalı	21	8.5
Devamı tehdit olarak kullanmamalı	22	6.5
Kılık kıyafetine dikkat etmeli	23	21.3

◆ Salih Zeki Genç

Tablo II' de öğrenci algılarına göre ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler ile ilgili öğrencilerin, tercih sıraları ve bu tercihlere katılım yüzdeleri verilmiştir. Tablo incelendiğinde, öğrenci algılarına göre ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özelliklerin neler olduğu, tercih sıraları ve bu tercihlere katılım yüzdelerinin farklı oranlarda gerçekleştiği görülmektedir. Örnekleme katılan öğrencilerin, ilk üç sırada öğretmenliğin üç ayağı olan alan bilgisi (birinci öncelik ve katılım yüzdesi % 29.0) mesleki formasyon (ikinci öncelik ve katılım yüzdesi, % 21.5) ve genel kültür bilgisi (üçüncü öncelik ve katılım yüzdesi %15.8) ile ilgili maddeleri (özellikleri) seçmiş ve bunlara yüksek oranlarda katılmış olmaları ideal bir öğretim elemanının kişilik özelliklerinden çok eğitim-öğretimle ilgili yönlerine (özelliklerine) önem verdiklerini göstermektedir. Bu yönüyle, örnekleme katılan öğrencilerce öğretim elemanının eğitim-öğretimle ilgili özelliklerinin ön plana çıkarılması, öğretim sürecinin ve bu süreçte de öğretim elemanının ne derce önemli olduğunu gözler önüne sermektedir.

Bunun yanında, öğrenci algılarına göre ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler ile ilgili diğer öncelik sıralarına ve bunlara katılım yüzdelerine dikkat edildiğinde “eleştirilere açık olmalı (%9.3)”, “empati kurmalı (%7.5)”, “ideolojik görüşleri ve cinsiyetleri ne olursa olsun öğrencilere eşit davranmalı (%7.8)”, “sınıf ortamına kendi ideolojisini, dünya görüşünü taşımamalı (%7.3)”, “Türkçe’yi iyi kullanmalı, ses tonunu ayarlamalı ve jest ve mimikleri kullanmalı (%7.0)”, “sınıf ortamında demokratik olmalı (%9.5)”, “derste öğrencileri söz hakkı vermeli (%7.0)”, “müfredata körü körüne bağlı kalmamalı (bir kitabı açıp onu aynen okuyarak ders işlememeli) (%7.0)”, “öğrencileri derse motive etmeli (%8.5)”, “öğrencileri ezberci bir anlayış yerine araştırmacılığa yönlendirmeli (%7.0)”, “öğrenci çalışmalarını (ödev, proje vb.) değerlendirmeli ve bu değerlendirmede objektif olmalı (%13.0)”, “öğrenciyi eleştirel düşünmeye sevk etmeli (%8.0)”, “alanıyla ilgili gelişmeleri takip edebilmeli (%6.5)”, “sınavlarda öğrenciden ne işlediyse onu istemeli (%10.3)”, “öğrenciyi notla tehdit etmemeli (%6.3)”, “lider ve yönetici olmalı (%8.3)”, “hoşgörülü ve kibar olmalı (%7.0)”, “derse zamanında girip çıkmalı (%8.5)”, “devamı tehdit olarak kullanmamalı (%6.5)”, “kılık kıyafetine dikkat etmeli (%21.3)” özelliklerini tercih ettikleri görülmektedir.

Burada, öğrenci algılarına göre ideal bir öğretim elemanının gerek eğitim-öğretimle ilgili gerekse kişisel özellikleri ile ilgili özelliklerin farklı öncelik sıralarında ve farklı katılım oranlarında olduğu görülmektedir. Tablo dikkatle incelendiğinde, örnekleme katılan öğrenciler ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken eğitim-öğretimle ilgili temel özelliklere (alan bilgisi, mesleki formasyon, genel kültür) ilk sıralarda ve yüksek oranlarda katılırlar iken, “alanıyla ilgili gelişmeleri takip etmeli” özelliğine 16 sırada ve % 6.5 oranında katılıyor olmaları bir çelişki olarak değerlendirilebilir. Diğer taraftan, örnekleme katılan öğrencilerin ideal bir öğretim elemanının kılık kıyafetiyle pek ilgilenmedikleri diğer bir ifadeyle “kılık kıyafetine dikkat etmeli” özelliğini 23. önem sırasında ve çok büyük bir katılım yüzdesiyle (%21.3) belirtmiş olmaları dikkat edilmesi gereken bir nokta olarak karşımıza çıkmaktadır.

2. Öğrenci Algılarına Göre İdeal Bir Öğretim Elemanında Bulunması Gereken Özelliklerin Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığıyla İlgili Bulgular:

Öğrenci algılarına göre ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler ile öğrencilerin cinsiyetleri arasında bir farkın olup olmadığı Tablo III'te verilmiştir.

Öğrenci Algılarına Göre İdeal Bir Öğretim Elemanında Bulunması Gereken Özellikler ◆

Cinsiyet	n	\bar{X}	SK	t	Önem Düzeyi
Erkek	216	12.0507	1.0485	0.606	0.70
Kız	184	12.0009	0.4072		Anlamsız

Yukarıdaki tabloda, öğrenci algılarına göre ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özelliklerin öğrencilerin cinsiyetlerine göre farklılaşp farklılaşmadığıyla ilgili bulgulara yer verilmiştir. Öğrenci algılarına göre ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler ile ilgili erkek öğrenciler ile kız öğrencilerin bu konu hakkındaki görüşlerinin ortalamalarının birbirine çok yakın oranlarda olduğu görülmektedir. Buna göre, öğrenci algılarına göre ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler ile öğrencilerin cinsiyetleri arasında 0.05 önem düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu durumda, öğrenci algılarına göre ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler cinsiyet değişkeninden bağımsızdır denilebilir. Yani, erkek ve kız öğrencilerin ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler hakkındaki düşünceleri benzerlik göstermektedir.

3. Öğrenci Algılarına Göre İdeal Bir Öğretim Elemanında Bulunması Gereken Özelliklerin Öğrencilerin Öğrenim Şekline Göre Farklılaşp Farklılaşmadığıyla İlgili Bulgular:

Öğrenci algılarına göre ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler ile öğrencilerin öğrenim şekli arasında bir farkın olup olmadığı Tablo IV' de verilmiştir.

Öğrenim Şekli	n	\bar{X}	SK	t	Önem Düzeyi
Normal Eğitim	215	12.0746	1.0985	1.234	0.28
İkinci Öğretim	185	11.9734	0.2042		Anlamsız

Tablo IV'te örnekleme katılan öğrencilerin algılarına göre ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özelliklerin öğrencilerin öğrenim şekline (normal-ikinci öğretim) göre farklılaşp farklılaşmadığıyla ilgili bulgular verilmiştir. Normal öğretim öğrencilerinin ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özelliklerinin ortalamaları ile ikinci öğretim öğrencilerinin bu konudaki görüşlerinin birbirine yakın olduğu görülmektedir. Bu haliyle, öğrenci algılarına göre ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler ile öğrencilerin öğrenim şekilleri (normal ve ikinci öğretim) arasında 0.05 önem düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu durumda, normal öğretim gören öğrencilerinin ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler ile ilgili görüşleri ile ikinci öğretim öğrencilerinin ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler ile ilgili görüşlerinde ayrılık göstermediği karşımıza çıkmaktadır. Bu yönüyle, öğrenci algılarına göre ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler ile ilgili öğrenci görüşleri öğrencilerin öğrenim şekline (normal-ikinci öğretim) göre değişkenlik göstermemektedir. Yani, hem normal öğretimde öğrenim gören öğrenciler hem de ikinci öğretimde öğrenim gören öğrencilerin ideal bir öğretim elemanında bulunması gerekli özellikler ile ilgili görüşleri aynıdır denilebilir.

◆ Salih Zeki Genç

Sonuç ve Öneriler

Sonuçlar

Bu araştırmayla, öğrenci algılarına göre ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler belirlenmeye çalışılmıştır. Sonuçta;

1. İdeal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikleri öğrencilerin farklı tercih (öncelik) sırasında ve farklı yüzdeler oranlarında belirttikleri, ilk üç sırayı öğretmenliğin üç temel ayağı olan alan bilgisi, mesleki formasyon ve genel kültür ile ilgili özellikleri yani eğitim-öğretimle ilgili özellikleri tercih ettikleri ortaya çıkmıştır. Diğer taraftan, ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken gerek kişisel gerekse eğitim-öğretimle ilgili diğer özellikleri de öğrencilerin farklı öncelik ve oranlarda katıldıkları ortaya çıkmıştır.

2. Öğrenci algılarına göre ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler ile öğrencilerin cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

3. Öğrenci algılarına göre ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler ile öğrencilerin öğrenim şekilleri (normal ve ikinci öğretim) arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Öneriler

1. Bu araştırma sonucunda ortaya çıkan veriler ışığında öğrencilerin ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikleri ile ilgili görüşleri, bir şekilde (yazılı, görsel basın veya bu alanda yapılacak kongre, sempozyum vb.) öğretim elemanlarına ulaştırılabilir.

2. İdeal bir öğretim elemanında bulunması gereken özellikler ile ilgili öğrenci görüşlerinin ortaya konulabilmesi açısından değişik üniversitelerin değişik fakülte ve bölümlerinde benzer araştırmalar yapılabilir.

3. Öğretim elemanlarının gerek eğitim-öğretim gerekse kişisel özellikleri ayrı ayrı detaylı bir şekilde ele alınarak incelenebilir.

Kaynakça

- Ergün, Mustafa (2001). "Üniversitelerde Öğretim Etkinliğinin Geliştirilmesi", **Eğitimde Yansımalar:VI, 2000 Yılında Türk Milli Eğitim Örgütü ve Yönetimi Ulusal Sempozyumu**. Başkent Öğretmen Evi, Ankara: 11-13 Ocak 2001 ss: 188-192.
- Kaya, Yahya (1984). Kemal. **İnsan Yetiştirme Düzenimiz: Politika. Eğitim, Kalkınma**. Nüve Matbaası, Ankara.
- Korkut, Hüseyin (1999). "Öğretim Üyelerinin Pedagojik Formasyon Gereksinimleri", **Eğitimde Yansımalar:V, 21. Yüzyılın Eşiğinde Türk Eğitim Sistemi Ulusal Sempozyumu**. Başkent Öğretmen Evi, Ankara: 25-27 Kasım 1999 ss: 280-293.
- Mahiroğlu, Ahmet (1998). "İlköğretim Öğretmenlerinin Öğretmenlik Formasyon Programları ile Yetiştirilmesinde Görev Alan Öğretim Elemanlarının Öğretmenlik Davranışlarının Değerlendirilmesi", **Eğitimde Yansımalar:IV, Cumhuriyetin 75. Yılında İlköğretim 1. Ulusal Sempozyumu**. Başkent Öğretmen Evi, Ankara: 27-28 Kasım 1998 ss: 73-80.
- Senemoğlu, Nuray (1994). "Üniversite Mezunu Öğrencilerin Görüşlerine Göre Üniversite Öğretim Elemanlarının Öğretim Etkinlikleri ve Öğretmenlik Meslek Bilgisi İhtiyaçları", **I. Eğitim Bilimleri Kongresi. Bildiriler**, cilt: 1 Adana : 1994, ss: 207-218.

THE PECULIARITIES WHICH AN IDEAL ACADEMICIAN SHOULD POSSESS THROUGHOUT THE VIEWS OF THE STUDENTS

Salih Zeki GENÇ*

Abstract

The aim of this study is to point out the peculiarities which an ideal academician should have in terms of the views of the students. 400 fourth-year students in the department of primary teacher training of the Kazım Karabekir Faculty of Education have been classified into example groups.

The questionnaire has been used to gather the data conducted by the researcher. The data obtained through the questionnaire have been analyzed by using frequency, percentage and "t" test and then have been interpreted with figures. Consequently, based on the students' perceptions it has been found out that students have indicated the peculiarities that an academician should have within their different order of preferences and frequencies, and that they have preferred, being the first three on the list, the knowledge of the field that is the first fundamental step of teacher training, the characteristics as regards the professional specialists and general culture, that is, the peculiarities concerning education and learning. On the other hand, it has been discovered that the peculiarities that an ideal academician should possess do not differ in the types of education and sex of the students.

Key Words: Academician, student, education

* Assist. Prof.; Çanakkale Onsekiz Mart University Faculty of Education Department of Primary School Teaching